

5 вересня

Тема. *Вступ. Художня література як одна з форм духовної діяльності людини.*

1. Запишіть тему уроку

2. Запишіть план уроку

1) Художня література як одна з форм духовної діяльності людини.

2) Функції художньої літератури.

3) Багатозначність художнього образу.

4) Різновиди образів (образ-персонаж, образ-символ, словесні, зорові, слухові тощо).

5) Аналіз художнього твору

Життя коротке — література вічна.

Гіппократ

3. Ознайомлення з підручником. Саме цей підручник стане вірним супутником під час нашої з вами мандрівки у світ прекрасного, світ високого мистецтва слова. Він допоможе нам зустрітися з відомими письменниками, познайомитися з цікавими персонажами, зробити нові відкриття в царині теорії літератури.

Світ дивовижний вас вітає!

Всіх тих, хто вдумливо читає,

І тих, хто любить мандрувати

Та прагне більше пізнавати,

Долати знань високі мури

Вас кличе світ літератури!

4. Опрацювання навчального матеріалу

- Художня література — це вид мистецтва, одна із форм духовної діяльності людини. Мистецтво — це творче відображення дійсності в художніх образах. Справді, письменники не копіюють дійсність, а, осмисливши й доповнивши її за допомогою творчої уяви, словесно відображають у художніх образах. До речі, саме художній образ як специфічна форма відображення дійсності є спільним для всіх його видів.

У давнину мистецтво було безпосередньо пов'язане з процесом праці. Пісні й танці тих часів сприяли полегшенню праці людей. Потім воно відокремилося від їхньої виробничої діяльності, тобто пісні, танці, музика й живопис почали задовольняти лише естетичні потреби. Отже, виникли різні види мистецтва, кожен з яких своєрідно відображав життя й забезпечував різноманітні естетичні потреби людей.

- Пригадайте, які види мистецтва ви знаєте?

Література в системі мистецтв. Функції літератури

По-перше, прочитавши художній твір, а зокрема поезію, ти отримуєш емоційне задоволення.

По-друге, твори із цікавим сюжетом учать нас, як поводитися в тій чи іншій ситуації, тобто навчають жити.

По-третьє, художні твори мають виховне значення.

Запишіть у зошити функції літератури: пізнавальна, естетична, виховна)

Мета красного мистецтва - викликати в душі читача живі образи тих людей чи речей, котрі нам малює поет, і ними будити ті самі чуття, які проймали душу самого поета в хвили, коли творив ті образи. **Іван Франко**

5. Робота в зошиті (виділений текст виписати у зошити)

Художній образ — специфічна для літератури (і мистецтва взагалі) форма відображення дійсності, у творенні якої основну роль відіграють почуття, мислення й особливості світосприймання автора-митця. Є образи-персонажі (людські постаті), образи-пейзажі (картини природи), образи-речі (описи предметів та обстановки) тощо.

Літературний образ — словесний, він виникає завдяки добору найточніших для вираження думки слів та використанню художніх засобів мови.

Художній твір — кінцевий результат і продукт творчої праці письменника, написаний за законами красного письма. Центром кожного художнього твору є людина

Ми сприймаємо довколишній матеріальний світ через органи чуття – зору, слуху, дотику, нюху, смаку. Через ці ж п'ять чуттів митець намагається втілити і донести до нас свій художній світ. Розбіжність між різними видами мистецтва полягає лишень у тому, що коли, скажімо, художник, скульптор, танцівник безпосередньо творять образи, які сприймаються зором, музикант – слухом, то письменник тільки викликає спогади кольорів, силуетів, рухів, звуків; образи, створені тими митцями, діють безпосередньо на чуття (зір, слух), образи ж письменника збуджують уяву про ті чуття.

Художні образи мають такі властивості:

- створюють яскраву образну картину, викликають у читачів певні уявлення, асоціації;
- збуджують емоції, естетичні переживання, відтворюють настрої митця;
- містять у собі авторську оцінку дійсності, певну думку, ідею;
- бувають статичними (нерухомими) або динамічними (рухомими, змінними);
- виступають як одноразові або наскрізні (повторювані);
- є зорові, слухові дотикові, смакові або нюхові;
- мають здатність взаємопроникати один в одного.

6. Робота з текстом

(Прочитайте уривок з поезії Т.Г.Шевченка, вкажіть на художні образи)

Садок вишневий коло хати,

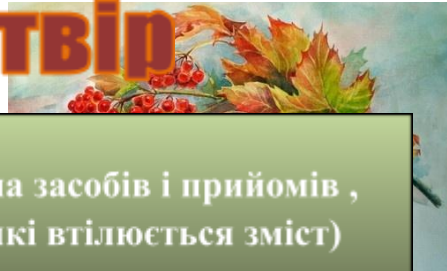
Хрущі над вишнями гудуть,
Плугатарі з плугами йдуть,
Співають ідучи дівчата,
А матері вечерять ждуть

(У першому рядку - зоровий образ, у другому — слуховий, у третьому — зоровий і дотиковий, у четвертому зоровий і слуховий, а у п'ятому — зоровий і дотиковий.)

Вчитель:

А ще ми продовжимо удосконалювати навички аналізу художніх творів,

Художній твір

(система засобів і прийомів,
через які втілюється зміст)

Зовнішня і внутрішня організація твору

- Тема
- Проблема
- Художня ідея
- Конфлікт
- Пафос

- Сюжет
- Композиція
- Головні і другорядні персонажі
- Характеристика
- Прийоми створення образів -персонажів:
 - зображення героя в дії, його вчинків, поведінки;
 - пряма авторська характеристика;
 - портрет;
 - опис середовища(оточення);
 - ставлення до різних явищ, інших персонажів;
 - пейзаж, інтер'єр;
 - художні деталі;
 - художня мова
- ставлення до різних явищ, інших персонажів;
- пейзаж, інтер'єр;
- художні деталі;

Зміст художнього твору

Слово вчителя

Завершити наш урок я хотіла б ліричними рядками Жанни Клименко:

І знову в мандри запрошують книги
В далекі часи, в дивовижні країни.

Відкриються вам таємниці великі,
Знайдете ви справжні безцінні перлини.
Нехай не минає вас байка чи казка,
Хай міфи і вірші у душу вам линуть,
Та тільки, прошу вас, читайте, будь ласка,
Тоді ви почуєте слово нетлінне,
І мудрі поради, і жарти дотепні,
Й думки, що летять за кордони і мури,
Усе, чим приваблює світ цей безмежний,
Усе, що дарує нам література!

Сьогоднішній урок став стартом подорожі-пізнання безмежного і неповторного світу літератури. Попереду – нові зустрічі, захоплення, відкриття. Приємних та незабутніх вам вражень від зустрічі з новими літературними героями!

V. Домашнє завдання

Обов'язкове:

Обов'язкове: опрацювати статтю підручника с. 6-8, перевірити себе за питаннями на с.9

За бажанням: прорекламувати улюблений вид мистецтва (підготувати малюнок, вишивку, пісню, поезію тощо).